

Előfizetési árak:

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyed évre 2 korona
Egy szám ára 20 fillér

FELVIDÉKI HIRADÓ

Hirdetéseket árszabás szerint felvesz lapunk kiadóhivatala és valamennyi hirdetési iroda
Nyílt-tér sora 40 fillér

Felelős szerkesztő: BEREZ GYULA

POLITIKAI HETILAP

Főmunkatárs: DUGOVICH TITUS

A tót nemzetiségi törekvések a történelmi igazság világlátásában.

III.*)

Mit is mondott Szt. István?

A magyar nyelv szerepe az Árpádházból származó és az ezeket követő királyok alatt.

A Nápor-Odpör szerzője — amint azt a röpirat czimlapjára is kiírta — a magyarosítás fokozatos előrehaladását akarja bemutatni olvasóinak s e végből nem ugyan a biblia szerint való első emberen, Adámon kezd, mint ahogy azt tót parasztlakodalmakon a bőbeszédű násznagyok szokták, akik, hogy a házasság fontosságát bebizonyítsák, rendezés az első emberpáron, Adámon és Éván kezdik mondókájukat, — de kezdi a Krisztus előtti időközön, amikor is — mint mondja — már éltek itt *szlávok* (Slovania), akik bizonyára a mai tótok ősei voltak, amit, valamint hogy a magyarok csak a IX. évszázadban jöttek be Magyarországra, senkisémet tagad.

De már a röpirat 7-ik sorában esztörtörtököt mond a szerző történet tudása, mert azt mondja, hogy *Magyar-*

* A „Slov. Nov.“ vonatkozó cikkcsorát, amelynek közelét lapunk mult számában jeleztük, csak jövő számunkban hozhatjuk, mivel a fordítással megbízott munkatársunk egyéb elfoglaltsága miatt még nem készült el a fordítással. Olvasóink szives elnézését kérjük. Szerk.

ország sohasem volt magyar, hanem mindig polyglott (soknyelvű) ország volt, mivel itt különféle nemzetek laktak. A tót nyelvet használták és becsülték nemcsak az előkelő családoknál, hanem a királyi udvarnál is. I. István király a „Sancti Stephani primi regis Hungariae decretorum liber I. ad Sanctum Emericum ducem“ szerint Imre fiát arra intette, hogy azt a polyglott-ságot, azt a többnyelvűséget fenntartsa, mivelhogy „a királyság (már t. i. a magyar) egyféle nyelvvel és erkölcs-csel gyenge és törékeny... Azért azt rendelem neked, fiam, hogy őket (t. i. a nemzeteket) jóakarattal ápd és becsületesen fenntartsad.“

Hát ez nem így van! Ez az ország a világ minden krónikája, története, hagyománya és egyéb írása, okmányja szerint, amely Magyarországgal foglalkozik, az első vezértől, Árpádtól kezdve egészen a mai napig mindig *magyar* volt; a honfoglaló magyar faj volt benne mindig az uralkodó, a fenntartó elem, amely ezen országnak, ezen nemzetnek típusa, jelleget adott s ezen történelmi tényen, az ország *magyar* voltán mit sem változtat az a körülmény, hogy itt nem-magyar nyelvű néptörzsek (és nem *nemzetek*!) is laktak; ez a körülmény csak azt bizonyíthatja és bizonyítja is, hogy bármily vadnak és kegyetlennek tüntetik is föl némely krónika- és történetírók a „magyar hordákat“, ezek

még sem irtották ki az itt talált népeket, hanem megelégedtek azzal, hogy meghódították őket és még a nyelvüket, a szokásaikat, az erkölcs-eiket is meghagyták nekik, sőt egyben-másban tanító mestereiknek is tekintették s vallották őket.

Ami pedig Szent István királynak Imre fiához intézett intelmét illeti, hát *meglehet*, hogy az u. n. nemzeti-ségeket is értette azon „nemzetek“ alatt, melyeket mint nemmagyarajkua-akat ápolni és fenntartani kell, mivelhogy ezek nélkül gyenge és törékeny a magyar királyság, — valószínű azonban, hogy nem ezeket értette. Ugyanis Pietor Ambrus, vagy az ő forrása, nagyon *szabadon* fordította le az illető dekrétum vonatkozó helyét; mert szó szerinti *hű* fordításban Kerékgyártó Árpád „Magyarország Történetének Kézírókönyve“ szerint, amely Prai Katona, Engel, Fessler, Horváth, Szalay, Bartal, Szabó Károly, Ipolyi stb. nagy történelmi művei nyomán készült, Szent Istvánnak szavai ezek voltak Imre herceghez: „Valamint különféle tartományokból jönnek a telepedők, úgy különféle nyelveket, szokásokat, feyvereket hoznak magukkal, melyek a királyi udvart díszítik, a külhatalmasságokat pedig rettentik. Az egy nyelvű és egyszokású ország gyenge és törékeny. Azért, fiam, bánjál velük tisztességesen, hogy nálad örömeit tartózkodjanak, mint másutt.“ És ugyan-

T Á R C Z Á

A táncz.*)

A Felvidéki Híradó eredeti tárczája.

Irta Balogh Bertalan, a miskolci muzeum-egyesület főtitkára.

Éjtelt ver a budavári Mátyás-templom harangja... Lenn a Vérmezőn valami csodás, valami rémes had gyülekez. Penészes mentébe, rozsdás pánczélokba, szőrehullott kaczagányokba öltözött vitézek. Ott áll a közepén az öreg Szemere. Sötéten néz körül üres szemgödreivel a halotti népen. Amott Nádasdy és Zrínyi tartják kezökben koponyáikat. Mellettök az édes szavu Pázmány Péter, kifakult bíbor palástjába belekap a néma szél s meglöbögatja a rémes éjben. Tinódy lantjával kezében mered maga elé. Az öreg Toldy Miklós magával hozta iszonyu fringiját. Távolabb Kinizsi Pál, Dobó István, Kemény Simon, amott az ősz Szilágyi Mihály és Hunyady János támogatják a fejetlen Hunyady Lászlót. A félkezi Pétné ház David az öreg Szondyot vezeti. És jönnek, egyre jönnek az Aporok, Csákok, Bethlenek, Zrínyiek, Orczyak, Wesselényiek, Illésháznyak, Laczfiaak, Battyá-

* A szerző felolvasta a Szanatórium Egyesület Rnttkán tartott hangversenyén.

nok s még sokan, igen sokan, mindannyian hatalmas nevek egykori viselői.

Mikor megtelik a tér, az öreg Szemere megrázza a lélekharangot. Sír csend ül el a tájon.

— Bajtársak, — kezdi a korelnök — Rákóczi Ferencz ónagsága hazajön közibénk. Illi, hogy mi is kellő tisztelettel fogadjuk. Mai tanácskozásunknak ez lesz a tárgya s bár nem volt megbízásom, kijelentem, hogy jóváhagyástok reményében beszéltem a dolgról az asszonyokkal is, nevezetesen Lorántffy Zsuzsánna hűgommasszonnyal, hogy hát ők mit szádelköznának, mert, gondolom, nélkülök sokra úgy sem mehetünk.

— Már miért ne?! — mordult föl Petur bán.

— Kigyelmedet senki sem kérdezte! — vágott vissza idegesen az elnök s valami olyasmit zúgott, hogy Petur agyveleje nyolc-száz esztendő alatt eléggé kiszáradt, okosat már úgy sem mondhat. Szavait azonban szerencsére elnyomta a zajongók lármaja s így nyilvános botrán nem lett a dologból. Am lovagias ügy lett. Az álnok Czillej Úriük ugyanis besugta Peturrnak a súlyos sértést, aki aztán Török Bálintot és Werbőczy Istvánt kérte föl ez „affair“ elintézésére.

A zaj lecsillapultával, mintha mi sem történt volna, az öreg marczone tovább folytatta:

— A jegyzőkönyv vezetésére Anonymus öcsémet kérem föl. Mielőtt azonban a tanácskozást folytatnók, figyelmeztetek benneteket, hogy ez nem országgyűlés, itt obstrukciót játszani nem fogtok. Kinizsi Pál uram majd olyan klórtűr csak az álkapczátokra, hogy feltámadásig szenvedtek bele! Arról van tehát szó, hogy a nagy fejedelmek miként fogadjuk. Tinódy, Zrínyi, Koháry uraim, kigyelmeitek szerszavas emberek, hát beszéljenek.

És megindult a nagy vita. Beszéltek és beszéltek egyszerre tízen, egyszerre százan. Valami rémes volt e zaj, melyből élesen zendült ki az elnök lélekharangja. Mindhiába, a hány koponya, annyi gondolat és indítvány. Csak mikor az öreg Toldy Miklós lépett elő s megsuhogtatta mázsányi buzogányát az éji levegőben, lón hirtelen csönd.

— Azt mondom kigyelmeiteknek, hogy sok beszédnek sok az alja. Csend! Vagy oda itók ezzel a szerszámmal! Nem volt-e elég, hogy életükben mindig marakodtak, még most is azt teszik? Hát már a magyar soha sem lesz egy véleményen, még holta után sem?! Tinódy öcsém, ide állj mellém és mond el a mondani valót! Aki pedig zavarni merné, figyelmeztetem kigyelmeitek, rosszul jár.

Lón erre néma csönd. Sokan helyeslőleg bólintottak, szólni már senki sem mert. És

csak Kerékgyártónak említett művében (I. köt. 57. lap) ez olvasható: „A rokonajkuak közül csak 60 *besenyő* család beköltözé. éről értesítettünk; de annál *gyakoribb volt az idegen népek bevándorlása*, mert István király országot minden jövevények nyílt menedékeül akarja tekintetni és ő nemcsak szabad letelepedést engedett a külföldieknek Magyarországon, hanem ide édesgette is azokat, s előnyöket biztosított részökre.“ Ime, ez a történeti igazság. István király egyszerűen folytatta az apja művét, amelyet ez I. Ottó német császár befolyása alatt és részben támogatásával megkezdett s ennek következménye volt idegeneknek (külföldieknek, még pedig jobbra németeknek) bevándorlása és idetelepítése. Ezekre vonatkozott nyilván István királynak fiához inézet szözata, amely szözat az idegen, részben káros és veszedelmes befolyásról is tanuskodik, amely alatt István állott s amely befolyás már utódja, Péter király alatt vad orgiákat üt. Kerékgyártó szerint Péter a királyi méltóság minden szelidségét levetkezé és német dühösséggel tombolva, a magyar nemességet megveté, az ország javait a németekkel és olaszokkal fenhéjázva és telhetetlen szívvél tékozál, mikor pedig ezért a főpapok és vitézek felszóllaltak, Péter, a magyarságot gunyolva, így válaszolt: a bíróságokat a felsőktől az alsókg, századosokat és községi elöljárókat, országnagyokat és méltóságokat németekből és olaszokból teszék es Magyarországot földjét idegenekkel töltvén be, a németeknek adom birodalmul.“ Látni való ezekből, hogy az ittlak nemmagyar „nemzetekről“ s ezeknek előjogairól szó sincs István király dekrétumában s ha szözatának

okait nyomozzuk, feltétlenül el kell fogadnunk azt a tételt, hogy ő a német befolyást úgy állami, mint dinasztikus szempontokból a fia uralkodása alatt fenn akarta tartani s így a tótoknak semmi okuk és joguk sincs mintegy intésül és szemrehányásul hivatkozni István királynak Imre fiához intézett szözatára, mert ezzel a történeti igazság c len vétének.

Pietor Ambrus továbbá azzal is érvel Magyarországot magyar volta ellen, hogy fejedelmeknk közül többen szláv eredetű nót vettek feleségül, sőt hogy szláv eredetű királyaink is voltak (Jagellók stb.), sőt talán azt is hajlandó ebből következtetni, hogy Magyarország voltaképen szláv ország volt, de azért még sem meri ezt leírni, csak a sorok között sejteti ezt. Pedig hiába sejteti, mert ez igazán oly naiv felfogás, amelyre kár sok szót vesztegetni. A mai Svédországnak franciaia eredetű, Görögországnak dán eredetű, Romániának német eredetű dinasztiai vannak, az orosz csárnak német, az angol királynak dán, a norvég királynak angol, az olasz királynak montenegrói származásu neje van; ugyan, vajjon mit változtatnak ezek a körülmények az illető országok svéd, orosz, angol, görög, olasz, román stb. voltán? Egyébként Pietor szerint a mostani Magyarország úgy keletkezett, hogy az illető nemzetek önként megállapodtak annak alapításában, amivel alighanem azt akarja mondani, hogy a magyarok honfoglalásáról és honalapításáról szóló tradíciók a meseországba valók, mert a dolog úgy történt, hogy összeül a magyar, tót, bulgár, oláh nemzetek vezéreinek tanácsa s azt határozta, hogy közös államot alapítanak, afféle föderatív államot, amely se nem magyar, se

nem tót, se nem oláh, se nem bolgár, hanem minden összevéve, vagyis nemzetközi állam, amelynek csak véletlenségből a magyar Árpád lett az ura s fejedelme, mert épp oly joggal Zalán, Ménmarót, Gyela vagy Glad is választathatott volna meg s alapíthatott volna bolgár, oláh vagy másféle dinasztiaát ebben a szövetséges államban. Mert hiszen jóformán saját nyelvük sem volt a magyaroknak Pietor szerint; az iskolában, a megyeházán, a bíróságoknál, ugyanintén a nemességnél és az intelligens középosztálynál, a társadalomban és a családban a latin nyelvet használták, a magyar nyelv pedig csak a nép legalsó rétegeiben volt otthonos, így tehát lehetetlen az, hogy ennek a magyar nyelvnek valaha elsőbbsége lett volna ebben az országban a tót, oláh stb. nyelv fölött s mivel épp ez az, amit Pietor bizonyítani akar, nehogy a magyar nyelv jogait elismernie kelljen, úgy rendezte el s úgy csoportosította történeti adatait, ahogy neki látszanak adni igazat. Amde a látszat sokszor csal s a Pietor fejtegetései sem tesznek egyebet.

A magyaroknak ezer év óta ezen általuk elfoglalt honban való tényleges létezése, úgy hisszük, nem szorul bizonyításra, ha pedig a „Náporodpor“ jámbor olvasó a Pietor történelmi álláspontjára helyezkednek, ez az ő dolguk. Hátra marad tehát annak a bizonyítása, hogy a magyarok igenis kész magyar nyelvvel jöttek be ebbe az országba és hogy a kir. udvartól kezdve le az utolsó magyar csász kunyhójáig a magyar nyelvet használták, noha hivatalos államnnyelvvé a latin nyelvet tették. „Miután a vezérek korából a magyar

előállott Tinódy Sebestyén. Kezében hirtalan lant, vázán fakult színű csuha. Szent ajkairól, mind mennyei szolozsma szállt az ige . . .

Am nem akarom önöket utantni, sem rémiteni a rettenetes gyülekezet leírásával. Mire közeledt az egy óra, hirtelen meghozták a határozatokat és pedig kimondták, hogy Rákóczi Ferencz elé az ország határára küldöttséget menesztenek, amelyet Pázmány Péter fog vezetni. Ő is fogja az üdvözlő beszédet mondani, azzal a kikötéssel szemben, hogy rövid beszédet mondjon, hosszút eleget mondott életében. Voltak azután, akik a 12 fehérruhás leányt is indítványozták. A gondolat tetszett is, de megvalósítható nem volt, sajnos, nem kis lányok, hanem felér ruhák hiányában. Egy valamikor tömzei kanokon — legalább bő csuhájáról ezt kell következtetnem — bankettet is javasolt, ez azonban egyszerűen abba az akadályba ütött, hogy csak éppen az indítványozónak volt meg még két foga, a többinek egy sem. S végül a határon való ünnepélyes fogadáson kívül elhatározták, hogy a vendégek tisztelésére a zborói vár összes termeiben nagy bált rendeznek s e végből nyomban megválasztották a rendező bizottságot.

A következő éjjel összeült a bálbizottság. Választották védnököt, diszelnököt, elnököt, alelnököt, titkárokat stb., mint ez nálunk is szokás, ladykat, rendezőket az utóbbiakból ezret, akik mind becsülétszavukra fogadták, hogy a bálon nemcsak megjelennek, hanem táncolni is fognak, mint ahogy

ez jóra való fiatalemberhez, legyen az akár élő, akár holt, egyedül az illő. Hanem egy igen nagy baj volt. Nem volt cigány. Azaz hogy cigány még csak lett volna, hiszen, sajnos, abból is a java földben van, de hegedű nem volt. Mert Toldy Miklós mellé oda tették buzogányát, de már Bihari és Boka mellé nem hegedűjét. . . . Már-már lemondtak a bálról, ami pedig igen kellemetlen lett volna, mert az alvilág minden asszony népe készült rá, ami egészen érthető. Képzelték csak el önök, hölgyeim, hogy ezt a mulatságot megelőzőleg Turóczban még soha sem lett volna táncmulatság?! Micsoda lézas kíváncsisággal készülttek volna a mai napra! Ugy volt oda lent is. Ki-kidörzsölgették viganóikat, pruszlikjainkon rendbe hozták a gyöngyöt, a csipkét, aztán — bocsánat a kegyeletlenségért — de igaz, éjfélre kelve nagy kelendősege volt a sósörszesznek. És amennyi temető, amennyi sírbolt, az ifjéi örökben mindenütt-mindenütt a táncpróba járja . . .

Szóval, a bálbizottság nagy bajban volt. Kinos és kétségbeesett tanácskozás után végre abban állapodtak meg, hogy az élők honából hoznak muzsikát. E végből természetesen egy albizottságot választottak. Ez viszont elnököt, alelnököt, jegyzőt stb., szóval megalakult a bizottság s nyomban az első ülésen egy szűkebb bizottságot alakított, melynek az volt a hivatása, hogy szerezzen tapasztalatokat a tegyen jelentést.

A szűkebb bizottság audienciára jelentkezett Szent Péternél s kimaradási engedélyt

kért több egész éjjelre. A szent atya fejét csóválta a szokatlan kéresem, mire azonban a küldöttség szónoka megindokolta, hogy mindez a II. Rákóczi Ferencnek adandó tisztelet okáért volna, az engedélyt megadta, Máté evangélistával, akinek legjobb volt az írása, kiállította a pas-partouts saját kezével ütötte reá a menynek országának pecsétjét.

A küldöttség boldogan távozott s már a következő éjjel bevonult egy budapesti bálterembe.

Huzta a cigány s lejtettek a párok. Idétlen, fecskéfarku fekete öltözékbe bujt urakat s pánccélba szorított szép fiatal leányokat talált a deputáció. Összenéztek. Mi ez? Hát a cigány mit huz?! . . . Vártak. Aztán kezdett a cigány más nótába . . . Ez már ösmerős volt s a deputáció tagjai maguk is megmozdultak . . . Összeverték bokáikat, pengelt a sarkantyú. A deputáció egyik tagja oda is lépett egy barna leányhoz s fölérte egy fordulóra . . .

— Csak boszont tánczolok! — fogadta el a felhívást a barna szépség.

Am a vitéz nem hallotta a kikötést. mámorosan, boldogan, izzó szenvedéllyel fogott a zenéhez mérten az „incselkedő“ be . . .

— Uram! ön ügytelen, — szölt a barna szépség. — En boszont tánczolok! — s a faképnél hagyta a vitézt. Kemény Simon volt. Szegény szegyenkezve, perulva, azaz hogy sárgulva sompolygott társaihoz. Azok pedig csak néztek, néztek és hallgattak. Az öreg Bocksay István, a küldöttség elnöke, pánccéllos kezével megtörülte szemgödreit.

nyelvnek semminemű emlékét nem bírjuk összefüggő beszédben (vagyis írásban), a következő századok emlékeiből kell a nyelvre következtetést vonni", mondja "Kerékyártó" „s ezután következő eredményre jutunk: hogy nyelvünk jelen hónapja egészen készen s ehhez képest a fejlettség nem csekély mértékével érkezett; hogy azon népnek, mely magának ily nyelvet teremtett, szükségképp jelentős multat, nem közönséges szellemi szükségeket, sőt egy már rég elűlyedt műveltségi időszakot kell tulajdonitanunk. "S hozzátehetjük, hogy a magyar nép ezen tulajdonságai, párosulva harcziás, bátor és vitéz jellemükkel, biztosította nekik a faji hegemoniát az elfoglalt új haza másnyelvű népei között. Irott emlékeink egy *halotti beszéden* (XII. évszázad), egy szűz Mária-ról való emlékezésen kívül az Arpád-ház korából sem maradtak ugyan ránk magyar nyelven (de tót nyelven sem!), de a történeti buvárkodás révén kétségtelen, hogy ezen korszakban a latin nyelv ismerete majdnem kizáróan csak a papoknál és szerzeteseknél volt található s dr. Herczegh Mihály 1904. megjelent s teljesen megbízható forrásművek nyomán irt könyvében („A Magyar Államnyelv Jogai") ellenmondást nem tűrő bizonyítékokkal igazolja, hogy a magyar nyelv a jelzett korszakban a királyi tanácsban, az egyházi életben, a királyok és ország-nagyok udvarában, a törvényhozás és a kormányzás körében részint kizárólag, részint pedig a latin nyelvvel együtt használatban volt.

„A magyarok“ — írja dr. Herczegh könyve idevonatkozó fejezetének végén, — „noha a törvények s intézményeik tartalmát *latinul* szer-

kesztették, de az ország és kormány ügyeiről, a tudományos tárgyakról *magyarul* gondoltok, *magyarul* beszéltek s végre *magyarul* írni is megtanultak.

Be van tehát bizonyítva, hogy teljesen *alapítalan* azon általában elterjedt nézet (amelyhez Pietor Ambrus és politikai elvtársai is oly készséggel csatlakoztak), mintha a mult időkben a magyar nyelv állami életünkben száműzetett volna és mintha Magyarországban, amióta Szent István a királyságot megalapította, ugy az egyházban és kir. udvarban, mint az országgyűlésen és a kormányzó hatalom körében a latin nyelv lett volna uralkodó.

De nem szorult háttérbe a magyar nyelv az Arpád-ház kihalta után sem a magyar közéletben, mert hisz ezen korszakból már írásos s nyomtatott magyar nyelvemlékeink is vannak, sőt még 1500-ban is a pörök magyar nyelven folytak s a következő törvény szerint ítélték, amely azt az állítást is megdönti, mintha itt a magyaron kívül más *nemzetet* is ismertek volna: „Elvégeztetett, hogy az ítélmesterek minden ítéletet az elkészítés és leírás után a törvényszék elé vigyenek és ott a többi ítélmesterek és táblabírák előtt felolvassák, azoknak pedig, akik azokat nem értik, *nemzeti nyelven* megmagyarázzák.“ Latinul nem tudó magyar bírák *nemzeti nyelvre* pedig csak a magyar nyelv lehetett.

A Habsburg-házból származó uralkodók korára nem terjeszkedhetünk ki e szűkre mért helyen, hanem be kell érniük annak konstataálásával, hogy ezen korszakban tért vesztett ugyan a magyar nyelv s ez a térvessztés II. József császár ismeretes

német nyelvi rendeletével érte el csucs-, de egyuttal forduló pontját is, mert a magyar nemzet csak ekkor ismerte föl veszendőbe menő kincsének, a magyar nyelvnek értékét és elszántan szembeszállt az őt ezen kincstől megfosztani akaró császárral. Erre később még visszatérünk, mert itt kezdődik voltaképpen a magyar államnyelv jogaiért folytatott harcunk, azon jogokért, amelyek többé-kevésbé szüntethettek ugyan a török hódoltság és az ezzel kapcsolatos állapotok miatt, de veszendőbe nem mentek s nem mehetek, mert valameddig ez az ország *Magyarország*, eladig csakis a *magyar* nyelv lehet ezen ország államnyelve.

Magyar nemzeti közművelődés.

VI.

Kivétel és vagyon.

A közművelődési egyesületek tömörülésének szükségességét megelőző cikkünkben elég meggyőzően hangsúlyozván, rátérünk a szövetség megvalósítására és a szövetség ekszisztenciáját biztosító anyagi feltételek előteremtésének tárgyalására.

Mert amily nélkülözhetetlen a lelkesedés, az eszme körül való általános csoportosulás a reform keresztülviteléhez, épp úgy lehetetlen sikeres tevékenységet kifejteni a szövetségnek kellő anyagi fedezet hiányában.

Az ügy fontosságába vetett hittel tudjuk és reméljük, hogy reformtörekvéseink sem a hazafias társadalom lelkesedésén, sem áldozatkészségén hajótörést szenvedni nem fognak; annyival inkább nem, mivel a közönség áldozatkészségét nem akarjuk fokozottabb mértékben igénybe venni, sőt lehetőleg redukálni óhajtunk.

A szövetség kivételéhez mindenekelőtt szükséges, hogy az ország összes közművelődési egyesületei a saját kebelükben érdemleges vita tárgyává tegyék az eszmét, mely a magyar nemzeti kultura decentralizációját célozza s határozottan körvonalozva, megállapodjanak bizonyos módzatokban, melyek mellett a tömörülést lehetségesnek vélik és czélszertnek tartják. Ezután következnek egy országos értekezlet, hol az egyes közművelődési egyesületeket azok megbízottai képviselnék.

Ez értekezletnek volna aztán az a fontos és nagyhorderejtű hivatása, hogy a szövetség eszméjének megoldását a végleges megvalósítás stádiumába terelje. Ez értekezleten kifejezésre kell jutnia a szövetség megalakító részéről azon megnyugtató felvilágosításnak, hogy a szövetségnek nem czélja az egyes egyesületek autonómiáját megbolygatni, de az egyesületek működését sem akarja korlátozni, hanem egy közös czél ftízi majd egybe a közművelődési egyesületeket, melyben egymást karöltve támogatniok kell.

E végből szükség volna elsősorban egy előkészítő bizottságot szervezni, mely az értekezlet helyét, idejét kitűzze, az értekezlet precizizozott programját megállapítsa és arról az összes közművelődési egyesületeket kellőképen kiértesítse.

Ilyen tervszertű előkészítés mellett, mindjárt az első értekezlet alkalmával meg lehetne

A bái közönség mulatott. Egyik örülten keringett, a másik kegyetlenül ráta a testét, a harmadik csakhogy éppen el nem aludt...
Uj tánczba kezdett a zene... Párosan állott föl az ifjúság. A deputáció arczán boldog öröm sugárzott.

... Palotás... suttogták s ha nincs a Kemény Simon szomorú példája, bizony magok is beállanak a sorba. Így azonban várta. És — óh magyarok Istene, kvadrillt jártak az élők!

Oda is ment Bocskay a cigányhoz s megkérdezte, hogy miféle táncz ez.

— Francia négyes! — volt a felelet.

— Francia? ...

— Igen, kérem alásan, francia.

— Hát nem magyar?

— Magyar? Azt már csak a parasztok tánczolják...

— Csak? — kérdé komoran a fejedelem. — Hát palotás nem tánczolnak? ...

— Palotás? — röhögött a szeme közé.

— Incelkedőt, magyar szólót, kormagyart? — kérdezte tovább Bocskay.

— Nagyságos ur, hová való? — kérdezte a cigány, nem minden czélzás nélkül.

Bocskay hirtelen elvonult. Intett társainak s kiléptek a hideg éjszakába. Mélyen szemükbe húzták kucsmáikat s visszafeküdtek sirjaikba.

*

Éjfél ver a Mátyás-templom harangja. A Vérmezőn ismét együtt van a halotti nép. A első székben ismét Szemere. Megnyitja a tanácskozást s átadja a szót Bocskaynak.

— Véreim, — kezdte a fejedelem sötéten — Rákóczi Ferencz jobb, ha nem jön haza. Menjen a küldöttség, igen, menjen, de nem elébe, hanem hozzá, Rodostóba. És mondja el, hogy a magyar már nem magyar. Már tánczolni sem tud. Valami boszont, meg kvadrillt járnak. Palotás, incselkedő? Szé hire, sem hamva. A cigány se tudja már hazni. Magyar tánczot már csak a paraszt tánczol.

Pedig valamikor mi, az urak, a fejedelmek is roptuk a szilaj palotást, a tüzes incselkedőt, a csabos verbunkost, a szerelmes lakodalmast, a lassut, a szólót, a kormagyart... Ma, az uri nép is, magyar muzsikára boszont tánczol. És tudják kigyelmeitek, hogy mi az a boszont?! — A fejedelem rövid színezt tartott s aztán gunyosan folytatta. Olyan se ide, se oda táncz. Egy helyben keringnek, akadoznak, botlanak, néha megfordulnak, majdnem elalusznak...

A gyülekezet hangos kacagásban tört ki. Maga az elnök sem bírt magán erőt venni. Am ebben a kacagásban több volt a guny és még több az elfojtott fájdalom.

És lassan, lassan eltűnt a zaj. Csüggedten, némán állottak a téren a vitézek. Egyik kardjához nyult, másik szemgödreit törölte... Az elnök is tanácstalanul néz a tömegre. Szó senkinek ajkára nem jő.

A szokatlan csendre fölriad a vén Mikhál bán, körül néz — az óra ütni kezd s hangosan, hogy az élők is meghallják, belekiált az éjszakába:

— Nemzetem ifjúsága, jó éjszakát!

a szövetséget alakítani, hogy annál hamarabb megkezdhesse sokat ígérő, jelentékeny működését. Az első nagy értekezlet feladata volna választmányt alakítani, melynek tagjairól minden egyesület egy-egy tagját küldené.

Minden egyesületnek saját jól felfogott érdeke, hogy ezen választmányba legagilisabb tagját küldje, mert csak egy hivatásától áthatott, munkakedvvel bíró választmány képes hasznosan intézni a szövetség ügyeit.

Ajánlatos, hogy a választmány állandó székhelyre, illetőleg központi irodával birjon, mely a szövetségnek mintegy végrehajtó közvege, egyrészt a szövetség vagyonát kezelné, másrészt a szövetség decentralizációját közvetítené és a szövetség reformterületeit irányítaná. E székhelyül már kedvező központi fekvésnél fogva a tudomány, művészet, kereskedelem és ipar gócpontja, hazánk fővárosa volna legalkalmasabb, mint a hol ugyszólván minden kulturmozgalom csirájában él és fejlődésében legtekélyesebben virágzik.

Ez állandó központi székhely felállítására mellett azonban a szövetség missziója kívánja, hogy a választmány koronként tanácskozásait, a szövetség időszertei céljainhoz és programjához képest, mindig más és más vidéki városban tartsa. E vidéki tanácskozások nagy fontossággal bírnak majdan az illető vidéki városok és így az egész ország kulturéletére, mert a helyenként változó, nyilvántartott választmányi tanácskozások, — ha azokba az illető vidékek irányadó közönségét is belevonják — nagy mértékben fogják fokozni a vezető társadalom ambícióját és tevékenységét, de meg az egyes vidéki városok között felébredő versengés nagy haladást von majd maga után.

A vidéki választmányi ülések megmérhetetlen előnye és kiszámíthatatlan fontossága nyilvánul a nemzetiségi vidékeken, hol míg a nemzetiségi áramlatokkal szemben erősebb szükség van a hazafias érzés ápolására a választmány személyes megjelenésével és propagandájával erősítésére szolgál a magyarságnak; másrészt tapasztalást szerezvén az illető vidék társadalmi szelleméről, beléletről, a hiányokat közel és saját szemével látván, radikálisabb módon foghat azok orvoslásához, mert az eszközökkel meggyőződés szerint és a körülményekhez mérten választván, gyakorlati uton érvényesítheti hazafias és kultúrterületeit.

A választmánynak a központi iroda után jó előre meg kell állapítani a választmányi ülés helyét, idejét, kellő időben kell kitűznie a tárgysorozatot, hogy a választmányi tagok annak minden egyes pontját az érdemleges vitához kellőképen kidolgozhatassák.

Igy minden ilyen választmányi ülés egy gyakorlati értékkel bíró tanulmányt képezne, melynek reális fontosságát éppen a vidéki szempontok figyelembevétele és a széleskörű társadalmi érintkezés adná meg. Ez érintkezésnek ugyszólván közvetítő eszköze volna a központi iroda, mely mintegy hivata volna a szövetségben részes egyesületek között az állandó összeköttetést fenntartani, azt az erőteljes mindenféle kiható központot képezve, melyben a vidéki egyesületek közös ügyei összefutnának s amelyből a közös tevékenységre a direktívák megadatnának s végül amely a fővárosban székelő kulturális intézményekkel, tényezőkkel a kapcsolatot a főváros és a vidék között fenntartaná, illetőleg közvetítené.

Hangverseny a szanatorium javára.

Annak a legnemesebb emberbaráti szeretetnek országosa megindult hatalmas mozgalmából, melynek célja a tudóvész pusztító járványának gátat vetni, ezer és ezer szenvedő kinos vergődésén némiképp enyhíteni, derekasan kivette a maga részét Turóczvármegye közönsége. Már hónapok óta a legtekélyesebb agitáció folyt a szanatorium egyesület tagjainak toborzására Berecz Gyuláné úrnő vezérlete alatt, ki fáradságot nem ismerő buzgalommal szentelte erejét, idejét e nagy horderejű működére. De Berecz Gyuláné nem elégedett meg pusztán a tagok gyűjtésével, de fáradságot és utánjárást nem kímélve, teljesen egyedül február hó 1-én, anyagilag és erkölcsileg egyaránt fényes sikerű hangversenyt rendezett a ruttkai vasútállomás szépen felszített éttermeiben, hogy támogathassa s a megvalósuláshoz közelebb vigye a szanatorium felállításának eszméjét. A jó példa mindig megtermi a maga nemes gyümölcsét! Megtermette ezáltal is bizonyítja a ruttkai hangverseny, melyen nemcsak vármegyénk intelligenciájának nagy része gyűlekezett össze, de számosan megjelentek még a szomszédos vármegyékből is. Róndkivüli csabító erővel bírt a publikumra a nagy gondallal, szakértelemmel összeállított kitűnő program, melynek minden száma igazi élvezetet, nagy sikert és teljes hatást ígért. Mozgósvita voltak nemcsak az összes turóci erők, de még Zsolnárol és Miskolczról is akadtak jeles vállalkozók, hogy a teljes sikert biztosítsák. — A műsor első számát Balogh Bertalan ur, a miskolci közművelődési egyesület nagybuzgalmu főtitkára volt szíves elvállalni s a halgatóság legnagyobb élvezetere betöltöti. A táncról tartott szellemes felolvasást mindvégig éber figyelemmel hallgatta a „szakértő” publikum, különösen mikor a mai modern, minden táncot kiszorítani akaró boszton fölött monddott igazságos és helyes ítéletet. A hazafiai meggyőződésből eredő felolvasás mély hatást gyarolt és hisszük, hogy fiatalágunk meg is szívleli.

Havlasz Ödön ur hegedűjátéka volt a műsor második száma, Saager Irma kisasszony zongorakiséréte mellett. A nagytehetségű fiatal zenész megkapó közvetlenséggel és invenczióval adta elő Charles Daula klasszikus szépségű szerzeményét. Az elért fényes sikerben méltóan osztozott vele Saager Irma kisasszony, ki ügyes és átértett zongorajátékával teljesen részolgált a közönség hálás tapsaira. A program egy legkíméletesebb száma következett most, Moyses Miklósné úrnő éneke, kit férje, Moyses Miklós tanár, kísért zongorán. Moysesné mind a három dalával — Schubert: A kíváncsi; Rubinstein: Asra; Moyses: Boldog voltam... — egyik legszebb sikerét aratta. Tökéletes, igazi interpretáló képességének fényes tanubizonyítást szolgáltatva az alkalommal s a hangjának kellemes lágyágával, iskolázottságával egészen magával ragadta a halgatóságot. A szünni nem akaró taposlásnak engedve, ráadásul még egy magyar nótát is elénekelt, melyben csodálatosan egyesítette a művészi felfogást a magyaros, benső átérzéssel. Méltó partnere volt férje, Moyses Miklós ur, ki töle megszokott bizottsággal és mesteri játékkal végezte mellékesnek látszó és mégis döntő fontosságú szerepét. A zsolnaiak híres vonós-negyese következett ezután. Dr. Zámboarszky László, Kastner Ede, Bicsovszky Károly és Weisz Gusztáv urak adták elő Mozart 14. sz. (es-dur) vonós-negyését. Tökéletes összjátékot egyesült e négyesben az egyéni virtuozitással. A kvartett minden tagja külön-külön is művészi játékot produkált, de a fényes siker mégis abban a művészi felfogásban és teljes átérzésben kell keresnünk, melyet a vendég szereplő urak az összhatásban elérni és felmutatni tudtak. A halgatóság lelkesen megtapsolta a szíves szereplőket, kik művelvezetett nyújtó játékkal igazán határozottan járultak hozzá az est sikeréhez. Flútsch István ur művészi zongorajátéka

következett ezután. A brilláns technikáról s a leghelyesebb felfogásról tanuskodó játékot osztatlan elismeréssel és nagy tetszéssel fogadta a közönség és lelkesen megtapsolta. Turóczmegye elismert szavalójának, Fischer Arminé úrnő előadása következett ezután, ki Kiss József melódrámájának feldolgozott költeményét: Gedővár asszonyát szavalta el. A drámai fordulatban gazdag költeményt megható érzéssel, megkapó természetességgel s igazi bensőséggel juttatta érvényre s valóban részölt it arra a felkes éljenzésre és tapsra, melyel nagyhatású szavátát a közönség meghálálni igyekezett. A melódráma nagy ügyességet igénylő zongorakisérétet Boldis Dezső ur volt szíves elvállalni s ebbeli tisztének a legtekélyesebben meg is felelt.

A fiatal Martincsek Károly ur tárogató játéka töltötte be a műsor hatodik számát, kit zongorán ismét Boldis Dezső ur kísért. A szebbnél-szebb kurucz nóták igazán szívből jövő előadása nagy és mély hatást keltett. Rákóczi dicsőségének, nemes önfeláldozásának, magasztos honszeretetének minden ragyogása s minden bánata kiértett Martincsek lelkes játékból, kit szünni nem akaró tappsal s tetszéssel halmozott el a közönség. — A program utolsó pontját Páry Endre ur magánjelenete képezte, ki humoros és élénk előadásával állandóan derűtlenségben tartotta a közönséget, amiért szünni nem akaró taps és éljenzés volt a jutalom.

A fényesen sikerült hangversenyt kiválóan virradtig tartó kedélyes táncmultság követte, melyen az első négyest 60 pár táncolta, a második négyest pedig egy reggel félóra felé még mindig 44 pár táncolta. A legtekélyesebb emlékket fázvozt el a nagy-szamu diszes közönség a ruttkai pompás estéről, mely teljesen méltó volt a nagy és nemes célhoz és méltó volt fáradságtalan, lelkes rendezőjéhez, Berecz Gyulánéhoz.

Barry.

Egy meghívó.

— Kép társadalmi életünk fejlődéséből. —

Egy igénytelen, hektográfán sokszorosított meghívó került kezeinkbe, amelyen a draskózdolnai ifjuság tudatja magyar nyelven, hogy táncmultságot rendez.

Mily változás az idők folyamán. Draskózdolnai ifjuság — és magyar meghívó. Turóczban, ahol a pánszláv főrekvések és agitációk szertelensége kizűdömásu, ahol a magyarságnak eddig csak a küzdelem jutott osztályrészül. Ez az igénytelen meghívó emlékeztet bennünket az elmúlt 10 év eseményeire. Ez ösztönöz bennünket arra, hogy tarlózunk társadalmi életünk mezején és vázlatosan emlékeztünk meg a magyarság fejlődő szervezkedéséről.

Valóban örömmel kell regisztrálnunk, hogy Turóczban a magyarság mily hévvel és hazafias lelkesedéssel szervezkedik. Csak néhány év előtt is még csak Turóczszentmártonban tartattak magyaros szellemű mulatságok. Azok a társadalmi összejövetelek, amelyeket a turóczszentmártoni állami tanintézetek tanárai rendeztek, ma is élénk emlékeztetőben vannak a közönségnek. A Boldis igazgató fáradságtalan munkássága e téren közismert és bizonyára alapja volt annak az eredménynek, hogy az egész vármegye magyarságát tömörítette. A gazdag program hangversenyt, fölolvások, műkedvelői előadások ide vonzották a közönséget. Ha itvalami hangversenyt vagy táncmultságot rendeztek, az egész vármegye magyar közönsége kötelességének tartotta azon részt venni.

Ma már megváltoztak a viszonyok; még pedig a magyarság javára. Kisebb-nagyobb magyar központok fejlődtek, amelyek a magyarságot tömörítették és annyira szervezkedtek, hogy ma már nemcsak Turócszentmártonban, de a vármegye számos más helyén is vállalkozhatnak magyaros mulatságok, színi előadások rendezésére. Ruttká gyors fejlődésével erős konkurencziát teremtett Turócszentmártonnak, ahol a magyaros irányú társadalmi szervezetek élénk munkássága már is tekintélyes és áldásos ugyanmilyra, hogy Ruttkán a kizárólagos magyar szellemű társadalmi tömörülés mindenkorra biztosítva van és a tót agitátorok ily irányú munkássága lehetetlenne van tve. Az ottani Daloskór *Kafendá* Frigyes vezetésével sokat tett ezen irányban, valamint *Veszely* Imre a műkedvelői színelőadások rendezésével hervadhatlan érdemeket szerzett. A ruttkai ifjuság is derék és zamatias munkásságot fejt ki színi előadások rendezésével és dalárdájával. Ezekon feltt a vasuti főműhelyi tisztviselők és műveltek összejutása, az altiszti körök hazafias szelleme is mind hozzájárulnak ahhoz, hogy Ruttkán a társadalmi élet magyarsága biztosítottnak tekintessék.

Ugyanazt mondhatjuk el *Znióváraljáról*, ahol az utóbbi években oly élénk társadalmi élet fejlődött ki, hogy azt valamennyien drágysággal tekintjük. Az ott rendezett hangversenyek, műkedvelői színi előadások nemcsak a znióváraljai közönséget szórakoztatják, de kedves találkozó helye ez a megye magyarságának is. Es azt az ottani Magyar Olvasókör derék tagjainak köszönhetjük, akik előadások szíveskedéssel és összejutással törekednek a hagyományos jó hírű mesze ködre biztosítani. Elhez hozzájárulnak az ottani állami tanítóképző intézet növendékei is, akiknek az utóbbi 2 évben jól vezetett zenekaruk is van a közkezdveltségnek örvendő dalárda mellett. Nagy szerenese az is, hogy ez idő szerint több művészi képzettségű tagja van a znióváraljai magyar társadalomnak, meg oly rendező talentuma, mint *Párvy* Endre tanár, akinek csak fáradatlan törekvése nagyobb sokoldalú képességeinél.

Pár év előtt még alig remélhetjük, hogy olyan községek, mint *Szucsány* is, részt vehessenek a magyar társadalmi élet fellendítésében. De az ott keletkezett iparvállalatok, részint a megszaporodott magyarság lelkesedése leküzdötte az akadályokat és néhány év óta ott oly kedélyes és magyaros mulatságok, ezek között magyar színi előadások is rendeztetnek, amelyek méltán számíthatnak elismerésünkre. Alig mulik el néhány hét és újabb meg újabb mozgalom támad, melynek eredménye mind a magyarság megerősödésére szolgál.

Stubnyafürdőn évről-évre kedves megtelepítések készülnek nemcsak a szoroson vett fürdőidények, amikor ott a vendégek majdnem kizárólag magyarok, de a tél folyamán is szervezkedik az ottani ifjuság és táncmulatságok meg színelőadások rendezésével mutatja meg, hogy a magyarság tömörítésére a lehető legteszi. Es *Stubnyafürdőre* érve, esztünkbe jutnak a mult évtizedek régi jó napjai, amikor nemcsak az akkor még hatalmas és számottevő nemesség, de még a szomszédos vármegyék intelligenciája is *Stubnyafürdőn* adtak egymásnak találkozókat. *Porsze* akkor még megelégedtek az akkori

berendezéssel, ami azonban ma már nem elégíti ki az igényeket. Ennek a régi dicsőségnek halvány megnyilatkozása volt az évek óta színtelöl vasárnapi összejutetelek, amikor a mosóc-zniói járás intelligenciája szokott találkozni és kedélyes beszélgetéssel szórakoztak, viftatták meg a napi eseményeket. Ez a jó szokás azonban teljesen kiment a divathól, amit azok rovására írunk, akiknek hivatásuk lenne *Stubnyafürdőn* a társadalmi életet vezetni. De ebben *Körmöcbánya* város is hibás, mert nem érti meg a haladó kor intö szavát és azt akarná, hogy ma is az öreg faépületben tartsák a mulatságokat, úgy, mint tették ezt fagygyertya világítás mellett eléltt 50 esztendővel. A fürdőhérlőnek jóakarata és törekvése a helyiségek gyarló voltát alig enyhítheti és mindaddig, míg ez irányban változás nem lesz, a *stubnyafürdői* társadalmi élet alig fog nagyobb lendületet vehetni.

A vármegye egyik beékelte nagyobb községében, *Moóbezon* is meg-megnyilatkozik a magyarság törekvése. Es ha valahol dicsérendő a buzgalom, úgy itt kell ezt elismeréssel kiemeltnünk, ahol a pánszláv törekvéseknek erős talaja van.

A *turceki* Magyar Olvasókör is dicsérettel állja meg helyét. A turceki honvédszobor megkoszoruzása minden évben figyelmezteti a lakosságot hazafias kötelességeire. A *Pozotka* Ferenc tanár hazafias beszédei, a *körmöcbányai* állami főreáliskolának kivonulása a szoborhoz, az ünnepélyt követő társasvacsorák mind alkalmasak a hazafias érzésnek ápolására.

Ezekon feltt a vármegye különböző pontjain *Felsőstubnyán*, *Pribóbezon*, *Tarnón*, *Nagycepsényben*, *Jezerńiczen*, *Folkusfalun*, *Tótpródn* is találkozunk azon örvendőes körülménnyel, hogy a magyarság szervezkedőben van és hogy az a szellem, amelynek meghonosításáért fáradozunk, kulturális téren meg társadalmilag is nem pusztába hangzó szó, de termékeny talajba vetett mag, mely a silány talaj daczára is, gondos ápolás mellett, meghozza a maga gyümölcsét.

H I R E K.

A béke reménye. Ö Felségének üzenete, gróf *Andrássy* Gyula megbízatása nagy örömet okozott az egész vármegyében, mert az annyira öljajott és szükséges béke reményeit keltették fel. Ennek hire kedden reggel érkezett hozzánk néhány magántávirat kapcsán, amelyek a béke megkötését hangoztatták. Azóta, sajnos, arról gyözdöttünk meg, hogy az még csak halvány sugár, amely megvalósuljon, sok kedvező körülménytől függ. A közlebbi napok azonban e tekintetben is világosságot fognak deríteni és tudni fogjuk, mi vár reánk. A béke áldása-e, vagy pedig a további harc és küzdelem, de ha valahol káros ez a harc és küzdelem, úgy káros ez nálunk, ahol a tót nemzetiségek egyformán örtlenek mindennek, amikor soraink lazulását, fölénységnek elhomályosulását látják.

Turóci hangok. A közvélemény meg mindig élénken foglalkozik a turóci főispán beiktatásának ügyével. A napilapok hasábjain föl-fömerül egy-egy turóci érdeklit tudósítás, amely ezt a kérdést szelölteti. Egyik hírlapi közlemény lapunkat is azzal vádolja meg, hogy az új főispán iránt kiváló jóakarattal viseltetik. Hogy azonban ez a kiváló jóakaratt miben nyilvánul meg, azt nem mondja meg a cikkiről, aki sehogy sem tud bele-nyugodni *Köcsön* főispán azon nyilatkozataiba,

amellyel kijelentette, hogy a tótokkal nem paktált és így a Dom részére italméresi jogot sem igért. A cikkiről ezt a nyilatkozatot hazafias örömmel venné tudomásul, ha ez a kérdés nem lenne tárgyalás alatt éppen most, amikor ennek gyauját iparkodik *Köcsön* főispán elháritani, aki a fővárosi lapokban tett nyilatkozataiban azonban azt hangoztatja, hogy a tótoknak a megyei ellenélek részéről fettelek azok az igéreték. Ezzel a kérdéssel mi többé nem kívánunk foglalkozni, mert hiszen rövid idő múlva tisztán fog állani előttünk, hogy kinek van igazsá. Aki tehát minket és a közvéleményt esetleg félrevezette, majd elnyeri a közönség sújtó ítéletét. *Köcsön* főispán különben ma egy hete delután *Budaestre* uazott. Arról, hogy mikor fog ismét *visszatérni* Turócszentmártonba, nincs tudomásunk.

Az új felvidéki bank, mely működését f. évi márczius hó folyamán fogja megkezdéni, imuár bizonyos, hogy Turócszentmártonban fog székelni. A turóci kereskedelmi és hitelintézet f. évi február hó 11-én deléltt 9 órakor tartja évi rendes közgyűlést, amely alkalommal a beolvadás is tárgyalatni fog. A részvényesek immár mind tájékozva vannak a körülményekről és remélhető, hogy a beolvadás minlen nagyobb akadály nélkül fog megtörténni. Az új pénzintézet abban az esetben is léteht, ha a turóci kereskedelmi és hitelintézettel folyó tárgyalások nem sikerüléneek. Ily körülmények között mindenesetre meggondolandó a részvényesek érdeke is. Az új pénzintézet iránt már most nagy érdeklődés nyilvánul és a Felvidék számos pontjáról intének hozzánk kérdéseket arra nézve, hogy holfognak fiókok felállítatni. Ezekre válaszunk az, hogy ezen részletekérdések még nem kerültek tárgyalás alá és így ezekre nincs is módunkban válaszolni. Annyit azonban tudunk, hogy az új pénzintézet nagyszabásu akcióit fog megindítani, amely az egész Felvidékre ki fog terjedni; tehát nemcsak a székhelyet, Turócszentmárton határoló vármegyékre. Amennyiben f. évi február hó 11-én a turóci kereskedelmi és hitelintézet a felszámolást kimondja, vagy ebben az ügyben határozatot hoz, az új pénzintézet is megalakul.

Vasuti kinevezés-áthelyezések. A kassaderbergi vasut igazgatósága *Valicsek* János hivatalnok Penyóházára állomásfőnökké nevezte ki; *Schmidt* Károly fenyóházi állomásfőnököt pedig, aki Ruttkán is volt alkalmazva, hasonló minőségben Liptóújvárra helyezte át. Áthelyezettek továbbá *Missik* István hivatalnok Liptószentmiklósról Ruttkára, *Klein* Alfréd hivatalnok Teschenből Liptószentmiklóstra, *Lohmert* Károly hivatalnok Zsolnárról Trzynieztre és *Wachdeusch* Jenő hivatalnok Ruttkáról Teschenbe.

Magyar isteni tisztelet. Lapunk előző számában azt jelezttük, hogy ma, vasárnap deléltt Turócszentmártonban református magyar isteni tisztelet lesz. Mint utólag értesültünk, ma deléltt *Nagybittsén* lesz magyar isteni tisztelet, Turócszentmártonban tehát nem lehet. Ma delután fél 3 órakor azonban a *Ruttkára* hirdettet magyar isteni tisztelet megtartatik az állami iskola egyik antermében.

Mulatság a Domban. Hogy mennyire nélkülözöttük Turócszentmártonban egy arra való nyilvános nagyobb teremnek hiányát, bizonyítja az a körülmény is, hogy a minden este hazafias szellemű *turócszentmártoni ifjuság* mához egy hétre tervezett mulatságát a Domban kénytelen megtartani. Itt lenne

már az ideje, hogy vállalkozó akadna, aki ezen a régen érzett hiányon segítene. A szóban levő mulatság iránt általános az érdeklődés és így remélhető, hogy az minden tekintetben jól fog sikerülni.

Eszkövö. Pollák Simon volt ruttkai tanító, aki jelenleg Galgóczon van alkalmazva, f. évi február hó 6-án tartja esküvőjét *Manheim* Teréz urleánnyal.

Turóci Gazdasági Takarékpénztár r. t. mához egy hétre délután 2 órakor tartja ez évi rendezés közgyűlését Znióvárán. Ez a pénztézet, mely öt évi fennállása óta valóban hasznos szolgálásokat teljesített, 600 drb. 100 koronás részvényekkel, összesen tehát 60.000 korona alapítókéval kezdette és folytatta működését. Tartalékalapja máris 11.000 korona, daczára annak, hogy részvényeseinek 6% os kamatot fizet. A betétek meghaladják a 600 ezer koronát, ami fényes bizonyossága annak, hogy ez a pénztézet bizalomnak örvend.

Katonaság Árvában. Tudvalevő, hogy Árvában meg Turóczban egyetlen szak katona sincs. Alig is lehet elképzelni, már csak hadászati szempontból is, hogy ez az állapot sokáig fenntartható legyen. Az árvaik már most mozgalom indítottak, sőt memorandumot is készítettek, amelyet legközelebb a hadügyminiszterhez küldenek és ebben azt kérik, hogy Arvamegye részére katonaságot adjanak. Alsóokubinban már a kaszárnya helyét is kiszemelték és reménylik, hogy a vadászászlóaljnak most folyó elhelyezési munkálatok kapcsán megkapják a katonaságot.

Táncmulatság Draskóczon. A draskócz dolnai ifjuság tegnap este az ivánkföldi állami iskola termében táncmulatságot rendezett, amelynek tiszta jövedelme az iskola részére beszerzendő harmónium költségeire fog fordítani.

Panasz a posta ellen című múlt heti hírnkünk a következő választ kaptuk: **Panasz** — emelő vegye szives tudomásul, hogy a postával összefüggő dolgok nem mindegyikeket a postát illeti a felelősség. Bár panaszja jogosult volt, de az új rendelet életbeléptetésével jogos volt a posta eljárása is, amennyiben egyes községek eljárásága — tekintetbe nem véve a postaigazgatóságunk az újonnan berendezett postájarat iránt tett intézkedését — elmulasztotta közölni az ivánkföldi postahivatallal azon kívánóságát, hogy újabb igazgatósági intézkedésig a saját községi küldőnczét kívánja járattatni a postára. E mulasztások azonban 24 óra bellü póttoltattak s így azokat a jelentkező küldőnczök rendszeren kikapták postájukat. A községben naponta megforduló ezen kézbesítő és gyűjtő járat hátrányos nem lehet, főképpen azon községekre nézve nem, melyek hetenként 3-szor, 2-szer, sőt csak 1-szer is vették át küldeményeiket a postahivataltól. S költségesebb sem lehet e járat a községekre nézve, amennyiben annak főtartási költségeit a kincstár fedezi. A községek érdekeit istápoló ezen üdvös intézmény ellen Bodorfalu, Kis- és Nagycesepésny községek által emelt panaszra ma már megkapták az érdekelt községek a postaigazgatóság határozatát, mely szerint nem áll jogukban óvást emelni ezen intézmény ellen, amennyiben ez a községek érdekeit szolgálja. Az egész ezen intézmény csakugyan az ivánkföldi postahivatal kezdeményezése és kérelmezésére jött létre, amelynek sikeres keresz-

tülviteleért e hivatal csak elismerésre számított.

Hangverseny Kőrmezőbányán. A kőrmezőbányai m. kir. állami főreáliskola alumneuma javára 1906. évi február hó 10-én a „Szarvas“ vendéglő nagytermében hangversenyt és tánczenést rendez. A hangverseny kezdete 7^{1/2} órakor. Belépőjegyek: személyre 2 korona, családjegy 4 korona, tanulóre 1 korona. Jegyek előre kaphatók Paxner J. és Biron H. könyvkereskedésében és a hangverseny estéjén a pénztárnál. Felülfizetések köszönettel vétetnek és az intézet évi értesítőjében nyugtáztatnak. A hangverseny műsora: 1. „Szentelt hantok“. Antos Károlytól. „Csónakosok“. Palotássyól. Előadja az ifjusági énekkar 2. „A költő“. Török Ferenczöl. Előadja: Mayer Rezső VIII. o. t. 3. „Leila belépője“. Gül-Babából és „Falu végén rezgés nyárfa“, népdal. Enekl: Büchler Frigyes VIII. o. t., zongorán kíséri Jankovszky Demeter VIII. o. t. 4. „Magyar Abránd“. Greizingertöl. Hegedűn előadja: Woller Rezső VIII. o. t., zongorán kíséri Jankovszky Demeter VIII. o. t. 5. „Vén cigány“. Szavalja: Helm Viktor VIII. o. t., zongorán kíséri Jankovszky Demeter VIII. o. t. Ezt követi „Kénytelen házasság“. Moliéretöl. Vigjáték egy felvonásban, melyben szerepelnek: Helm V., Holub A., Fischer M., Wagner B., Meszlényi B., Rehorovszky S., Epstein E. VIII. osztályu tanulók. 7. Ósbudavári induló. Előadja az ifjusági kar.

A Ksod. nyugdíjintézeti bizottsága. A Ksod. vasut 1906. január hó 1-töl 1908. évi december hó 31-éig működő nyugdíjintézeti bizottsága a következő kinevezett, illetőleg megválasztott tagokból és póttagokból alakult: Elnök Loisch Ede, az igazgatóság elnöke. Al-elnök Ráth Péter vezérigazgató. Kinevezett bizottsági tagok: Falk Henrik, vezérigazgató-helyettes. Dr. Hausser Adorján, vezértitkár. Választott bizottsági tagok: Fábry Alfréd felügyelő, Verő Manó felügyelő, Éder Róbert főfelügyelő, Teuchert József főmérnök. Választott bizottsági póttagok: Nógrády Ferenc főellenőr, Szekula Gyula kir. tan., főfelügyelő, Bayer Lajos kir. tan., főfelügyelő, Anderlik Béla mérnök. Előadó és jegyző: Szigeti János felügyelő.

Emlékezés. Budapestről kaptuk a következő sorokat: Igen tisztelt Szerkesztő ur! Becses lapjának multheti száma révén értesülök a ruttkai gyógyszerész hirtelen elhalálozásáról. Megdöbbenéssel vettem a szomorú hírt és mint ruttkai ember s az elhunynak hálás, igaz tisztelője ezen megemlékezésül kívánom leróni a boldogultat megillető kegyelet szerény adóját. Majdnem 3 évtizeden át volt *Friedmann* Mór barátja, jötevője a ruttkai lakosságának. Ismerte ajóságság politikus bácsit mindenki. Puritán jelleme, nemes lelkilete, szívjósága és előzékenysége által általános nagybecsülést, szeretetet és népszerűséget vitt ki magának, hivatásának önfeláldozó, önzetlen teljesítésével pedig felejtethetlen érdemeket szerzett. Humánus tevékenységét, áldozatkészségét még soká fogják hirdetni azon százak és százak, kiknek szolgálatot, szíveséget tett. Pedig ő nemes egyszerűségében hálára, köszönetre soha nem számított. Emberbaráti szereteténél csupán családjához való ragaszkodása volt nagyobb. Halála nagy veszteség a ruttkaiaknak. Emleke soká fog élni közöttünk! E sorok írása köz-

ben kapom a hírt az elhunyt gyógyszerész sógorának, *Sik* Vilmos, egykor ruttkai iskolai igazgató haláláról. Hálás szívvel kell megemlékeznem róla is, tanítómesteremről, ki közel 2 évtizeden át oktatta, nevelte Ruttkai tanulóifjuságát. Az elhunyt a ruttkai társadalomnak valamikor oszlopos tagja volt, kinek magas szakműveltsége, széleskörű tudása megyszerte ismeretes volt. Ruttkáról való távozása annak idején általános sajnálatot kellett s ma részvételt fordul családjára felé a ruttkai társaság. Egy munkás élet fejeződött be halálával. Béke porai felett Hálás köszönetet mondva ezen sorok közléséért maradtam Budapest, 1906. január 29-én. Kíttönő tisztelettel T—i.

A kertület elismerése dr. Farkas Ferencznek. Farkas Ferenczhez, a szabadkai színház megválasztott igazgatójához az Északmagyarországi szinikertület alelnöke, dr. Neogrády Lajos alispán a következő levelet intézte: „Tekintetes dr. Farkas Ferencz urnak, az Északmagyarországi szinikertület igazgatója. Iglé. Az Északmagyarországi szinikertület igazgatóválasztmányja őszinte sajnálattal vette tudomásul, hogy tek. igazgató ur alig egy évi működés után kertületünket elhagyva, működési terét Szabadkára helyezi át. Sajnálatlalt vette tudomásul igazgató ur ezen elhatározását annál is inkább, mert nem rajtunk mult igazgató ur itteni működésének a jövőre való biztosítása, amennyiben a fennálló szerződés 3-ik pontja szerint f. évi február hó 1-ig állott jogunkban a szerződés meghosszabbítása iránt nyilatkozni. Az igazgató választmány kötelességének tartja kijelenteni, hogy tek. igazgató ur kertületünkben való működésének tartama alatt egy a szerződés rendelkezéseinek, mint a közönség igényeinek megfelelő, kertületünk érdekeit eredményesen szolgálta és a vidéki sziniszet erkölcsi súlyát, hathatósan emelve, igaz odaadással járult az elénk tűzött célok megközelítéséhez. Midőn ezen működéséért a választmány őszinte elismerésének adok kifejezést, egyuttal értesítem igazgató urat, hogy óvadéka a szerződésben vállalt kötelességek pontos teljesítése után szabályos elismervény mellett ki fog adatni. Kiváló tisztelettel, Lőcsén, 1906. évi január hó 18-án. dr. Neogrády Lajos, s. k. alispán és ügyvivő alelnök.“ — Ehhez az elismeréshez mi turóciak is szivesen csatlakozunk, mert dr. Farkas volt az, aki megmutatta, hogy a Felvidéken is lehet magas színvonalon álló társulatot fenntartani, ami elődjaink eddig nem sikerült.

A postadíjak fölemelése. A magyar ésoztrák kereskedelmiügyi kormányok körében felmerült tervek szerint az új osztendő első hónapjaiban egyes postai küldemények díjait fel fogják emelni. A legutolsó felemelés öt évvel ezelőt: 1900. január 1-én lépett életbe. Akkor — mint ismeretes — a belföldi levelezőlapon díjat négy fillérről öt fillérré, az az ajánlott leveleket 20 fillérről 25-re és a pénzes-utalványok díját egyes fokozatokban ugyancsak 20 fillérről 25-re emelték. Az új postadíj-felemeléseket hivatalosan még nem hozták ugyan nyilvánosságra, de az máris bizonyos, hogy a levelek díját a belföldi f rgalomban 10 fillérről 12-re fogják fölemelni. Az új portó-kiszabást, az öt év előttihez hasonlóan, azzal okolják meg, hogy a 12 filléres díjjal a külföldi paritás jobban megközelíthető (Franciaországban tudvalevőleg:

15 cent, Németországban 10 pfennig a bel-földi levelek postadíja). Ezenkívül több más postaküldemény díjának a fölemelését is tervezik. A közönség előrelátható elégedettségének enyhítésére úgy akarnak intézkedni, hogy a bel-földi levelezőlapok díját öt fillérről a régi négy fillérré szállítják le. Az új rend a terv szerint március elsején lép életbe.

Leszámolás. A cellulosegyári művezetők által f. évi január hó 20-án rendezett mulatság alkalmával a következő felülfizetések történtek: Irsósi cellulosegyár részvénytársaság igazgatósága Budapest 50 korona; Löwy Adolf Bécs 25 korona; Lang Ernő Zernest, Hübnér Károly, Strelinger Henrik, Aufrecht Emanuel Gleiwitz, Neuwirth Jakab Budapest, Schöffel F. Bécs, Graber Jaka, Moskóczy Ferenczné 20—20 korona; Kupka W. Bécs, Krieger Vilmos Poprád, Braun Adolf Budapest, Rauter Miklós Zsolna, Pick és Winterstein Budapest, Fábry József, Felsőmagyarországi közlajfinomító, Pollák Jakab Kostyán, Gross Samu, dr. Lax Adolf, Büchler Armin, dr. Klein Rózsahegy, Borbély Kálmán, Kubala Alajos, Stalmasek István Zsolna, Erdődi György, Steuer Bernát Kőrmezőbánya 10—10 korona; dr. Lax Ernő, Schein Bertalan, Grossmann Miksa 8—8 korona; Goldner J. Késmárk 6 korona; Laukó Sándor, Danubius-Schoenichen-Hartmanu egyesület hajó- és gépgyár részvénytársaság Budapest, Seidler Vilmos Budapest, Jakubovics Leo, Ormai Arpád, Urbanovics Ottó, Schottola Ernő Budapest, dr. Kohut János, dr. Zányi J. Kálmán, Braun Manó, Glasner Rikárd Rózsahegy, Schmidt Resző Biala, Lapajne Antal Zsolna, Balázs és Bródy Budapest 5—5 korona; dr. Jakubovics Mór Znióvárjalja, Kossuth Kálmán, Rumler Frigyes 4—4 kor.; Bock Gyula, Adler Fanni, dr. Schindler Arthur, Weinberger Ignác, Wix Miksa 3—3 korona; Ormai Vilmos, Ormai Béla, Dattner Hugó Turóczbella, Tersek Márton Zsolna, Wittek Antal Zsolna, Kovács József Zsolna, Rehling József Zsolna, Roth János Rózsahegy, Teszák Lajos, Teszák Samu, Cziller Albert, Kühn Károly, Mészler József, Kossuth Viktor, Braun Soma, Moskóczy József, Toperczer Sándor, Balázs Mór 2—2 korona; Kmeť György, Szeppefeld N., Politzer Salamon, Steiner Lajos, Fiala Konstantin 1—1 korona. Összesen 573 korona. Jegyekből befolyt 155 korona. Az összes bevétel 728 korona. Kiadás 411 korona 53 fillér. Tiszta jövedelem 316 korona 47 fillér. Ebből jutott a helybeli megyei közközház javára 158 kor. 23 fillér, a József főherceg szanatórium egyesület javára 158 korona 24 fillér. A rendezőség.

Az Ország ezimen előkelő napilap indult meg a fővárosban, mely nemzeti, magyar irányzata és előkelő tartalma révén gyors népszerűsége tarthat számot. „Az Ország” tiszta nemzeti hatvanhetes alapon öhajja a válság megoldását, oly módon, hogy az a nemzeti eszme diadalával végződjék a hazai ország társadalmi és gazdasági fellendítését követeli a törvényhozástól s társadalomtól. Híve a választójog kiterjesztésének a legszélesebb rétegekre, a nemzeti eszme és a magyar társadalom érdekeinek szemeltartásával. Híve az Ausztriától való gazdasági elkülönülésnek s mindenek fölött az ország aránylagos gazdasági felvirágztatását tűzte ki céljául. „Az Ország” munkatársai, miként

a hozzánk érkezett mutatóvázszámából látjuk, a főváros legkitűnőbb publicistáiból és szépíróiból fog állani, kiknek névsorából a következő felülneveket jegyeztük meg: Buday Barna, felelős szerkesztő; Abrányi Kornél, dr. Arkóczy Richárd, dr. Baross János, országgy. képviselő; Bittó Dénes, országgy. képviselő; Issekutz Győző, országgy. képviselő; dr. Jancsó Benedek, Jeszenszky Pál, az O. M. G. E. titkára; Miklós Ödön, Laelne Hugó, dr. Nagy Emil, Návay Lajos, Rubinek Gyula, Szilassy Zoltán országgy. képviselők. A szépirodalmi rész munkatársai között Abonyi Arpád, Andor József (Ciprián), Geöcze Sarolta, Jakab Ödön, Krudy Gyula, Móra István, Sas Ede, Szomaházy István, Tömörkény István, Vértesy Gyula és Zöldi Márton nevét találjuk. „Az Ország” naponként az esteli órákban jelenik meg s másnap reggel már az ország legülvölöbbi részén is olvasható lesz. Gyors és kitűnő hirszoalattásával tehát egy egész nappal megelőzi az összes fővárosi reggeli lapokat. „Az Ország” előfizetési ára: egy évre 28 korona s kiadóhivatala Budapestben, IX., Üllői-út 25. szám alatt van.

Szépirodalmi lap a vikéken. Ipolyságon, „Az Ör” czimnel Herzegh Jenő, az ismert poéta és Hontl Henrik, a jónévt nevélistta szerkesztőségében egy új szépirodalmi lap jelent meg és hogy e lap mindenképpen részszól a közönség támogatására, mutatja az első szám következő tartalma: Az olvasóhoz. A nő-kérdés. Irta (Hh.) A Musette-dalokból: A régi naptár. Irta Fabula János. Elvesz a világ. Irta Nógrádi László. Az erdőn, kint... Irta Ivánka István. Mesék nagyoknak: A boldogság. Éjjel. Irta Faragó József. Női szépség a művészetben. Irta R. S. Szeralem. Irta Herzegh Jenő. A természet és a költészet. Irta Láng A. József. Apró tragédiák. Irta Nagy Vince. Halottégetés. Jelenet. Irta —il. Tollhegyről; Zsur. — Kaméliás hölgy. — Embertenyésztés. — A „Vasgyáros” halottja. — Toll és kard. Kítry Klára (képpel). „Az Ör”: Evfordulón: Irta Szvoboda Román. — Forrongás a havasokon. — Izgalom kalendárium. — A FMKE mítkődik. Irókról. — könyvekről: Olvasás közben. — Szentessy Gyula. — Uj dalok, Cleopátra. Művészet: Valami az iparművészetéről. Közli: Szabolcs (Eincinger) Ferenz. „Az Ör” postája. Hirdetések. A lap munkatársainak gárdájába tartozik a Felvidék valamennyi számot tevő írója és programjába vette a nemzetiségi tót tultók ellen való küzdelmet. Különösen ezért üdvözöljük „Az Ör”-t és ajánljuk közönségünk támogatásába. Előfizetési ára: egész évre 8 korona, félfvre 4 korona, negyed évre 2 korona. Mutatóvázszámot készséggel küld „Az Ör” kiadóhivatala (Ipolyságon).

Videkünk győzelme! jelenti az a hír, hogy egy kiváló és tökéletességében felülmulhatatlan motor és pedig a Drezdai motorgyár hírneves gyártmánya vidékünkön is terjed, amit örömmel regisztrálunk. Ajánljuk ezen legregibb motorgyár hirdetését b. olvasóink figyelmébe.

Antidol a legjobb gyógyszer: fejfájás, ideges fejfájás és nátha ellen. A szert nem kell bevenni, néhány csepp a tenyéren eldörzsölve s használati utasítás szerint belelegezve, azonnal megszünteti a bajt. Sok ezer ember használja s mindenki csak jót mond róla. Kérdezz ismerőseit: hogy használ-e már az Antidol-t,

amely nagyszerű hatásáért, arany éremmel lett kitüntetve. Egy üvegecske ára 1 korona 20 fillér és 35-ször mulaszthatja el vele fejfájását. Kapható Gazdik János gyógyszerész úrnál Kőrmezőbányán.

Csak oly otthonban

található fel a családi tűzhely boldogsága, ahol a gyermekek egészségesek és erősek. A legjobb gyermekek egészséges fentartására a SCC T-féle EMULSIÓ, mely a legfinomabb norvégiai gyöcsukamájolajból készült alphosphorsavas mész és nátron hozzáadásával.

Ahol SCOTT-féle EMULSIÓ használatban van, ott gyenge, beteges és növéskiben visszamaradt gyermekeket nem találhatni. Minden gyermek előszeretettel veszi, mert a SCOTT-féle EMULSIÓ kellemes, édes ízű és a leggyengébb gyomru gyermek által is megemészthető.

A SCOTT-féle EMULSIÓ valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász” védjegy.

Kapható minden gyógyszerárban.

Ezen lapra való hivatkozásnál és 75 fillér levélbélyeg beklüldése ellenében mintalévvel bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL,
„Városi gyógyszerár”
BUDAPEST, IV., Váci-utca 34/50.

Egy eredeti üveg ára: 2 K. 50 f.

Kakao és csokoládé kedvelők figyelmébe:
Hoff János-féle

Kandol-Kakao

A legeszkélyebb szirtartalmu, azért igen könnyen emészthető, soha sem okoz székrekedést, mindazáltal ritka élmom iso mellett kiválóan ocsó.

Változó csokis

Hoff János
nével és az oroszlan-
védjeggyel.

Csomagok 1/4 kgr. 90 fillér
1/2 „ 1/2 „ 90 „
mindenütt kapható.

Építőknek, vállalkozóknak

rendkívül kedvező alkalom!
Harmadárban eladja, szinte új állapotban, csementmozaik-kövek, csinytéglák, járdakövek előállítására való kész sajtók, fedélcserepervő gépeit, cső, lépcső-fok, vályu, kősr stb.-féle formáit

Dr. ZÁNYI J. KÁLMÁN, Turócszentmártonban.

Védjegy: „Horgony”

& Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller pótléka

egy régióknak bizonyult házieser, mely már több mint 30 év óta legjobb fájdalom-
csillapító szernek bizonyult kőszvényem,
csizmal és mozgáskorlátozó bedorlások
képpen használva.

Figyelmeztetés. Súlyos hamisítványok
miatt bevételekor óvatossá legyünk és
csak olyan üveget fogadjunk el, amely a
„Horgony” védjeggyel és a Richter czög-
jeggyessel ellátott dobozba van csomagolva.
Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és
2 korona és gyógyszeriv minden gyógyszer-
szertárban kapható. — Pórákár: Turócs-
József gyógyszerészmű, Budapestben.

Richter gyógyszerártára
az „Arany oroszlanhos”, Prágában.
Előzetesbeszélés és deu. Mindennapi sebészi előzés.

Kapható GAZDIK JÁNOS gyógyszerártárban Kőrmezőbányán és SCHÖNNAICH VIKTOR gyógyszerártárban Znióvárjalján.

Hirdetéseket

felvesz lapunk kiadóhivatala.

5 korona és több napireheset

Házi munka kötőgép-társaság.

Kerestetnek mindkét nembeli egyének gépünkön való kőtésre. Egyszerű és gyors munka egész éven otthon végezhető. Nem kell előkészítés. — Távolság nem határoz, a munkát mi adjuk el.

Házimunka kötőgép-társaság

Thos. H. Whittlick és Társa

Budapest, IV., Havas-utca 3—194.

Prag, Petersplatz 7—194.

221. sz. Turóczi vármegye, mossócz-zniói járás főszolgabírája.

Pályázati hirdetmény.

Az üresedésben levő felsőstubbyai (Turóczi vármegye) körorvosi állásra Felsőstubbya székhelyen, ezenen pályázatot hirdetek s felhívom a pályázni kívánókat, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 9. §-a, illetve az 1876. évi XIV. t.-cz. 143. §-ban körülírt képességüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeket hozzám folyó évi február hó 25-ig betérjessék.

A körorvos javadalmazása az összes érdeket (Felsőstubbya, Alsóstubbya, Szklenő, Alsóturcsék, Felsőturcsék, Stubnyafürdő és Csereposnó) községektől évi 1200 korona fizetés, s ezenfelül Felsőstubbya község az orvost lakással látja el. A községek a hivatalos utazásokhoz a fuvart természetben szolgáltatják.

Látogatási díjak a vagyonnal bíró betegekől minden látogatás után nappal 1 korona, éjjel 2 korona, e mellett azonban tartozik a körorvos a vagyonatlan betegeket ingyen gyógykezelné.

Megkivánatik, hogy a megválasztandó körorvos a német nyelvben és a trachoma kezelésben is jártassággal bírjon. A trachoma kezelésben való jártasság okmányilag lesz igazolendő, minek alapján a megválasztandó körorvos részére trachomakezelési jutalom és fuvarátalány engedélyezése iránt a belügyi kormányhoz felterjesztés fog intézteni, ami tekintettel arra, hogy ily jutalom itt már két orvosi körben engedélyezve lett, csaknem bizonyos, hogy itt is meg fog adni.

Stubnyafürdőn, 1906. január 22.

Zorkóczy Tivadar
főszolgabíró.

A világ legjobb írógépe

a Smith Premier.

Grand Prix-vel kitüntetve a Párisi világiállison.

Főképviseelő: **MOSKÓCZI FERENCZÉ**
Turócszentmárton.

74 kítüntetés.

6 állami érem.

Drezdai

motorgyár részv. társ.

(ezelőtt Hille) fióktelepe:

GELLÉRT IGNÁCZ ÉS TÁRSA

Telefon 12—91.

Benzinmotorok, légszuszottmotorok, nyersolajmotorok, szesz- (spirítusz) motorok, acéltelenmotorok. Benzinlokomoblok cséplésére.

Szivógáz (generátoros)- motorok a legmodernebb és legtekintélyesebb, beigazoltak a legelőcsőbb üzemeltetett erőgépek.

A drezdai motor világszerte elismerten a legkiválóbb gyártmány. Kiprobált tökéletes szerkezet. Válogatott legjobb anyagból a legszoliditásban és a legpontosabbban készíve.

Tartós! Sok évi használat után sem szorul reparatúrára. Feltehetően üzemeltetve. Kezelése egyszerű. Az üzemköltségek a legelőnyösebbek.

Drezdai motorok üzemben megtekinthetők és uradalmak gazdasági üzeméinél; malmokban, téglagyárakban, fémgyárakban, faiparban, vízemelő (szivattyú) telepeken, gazdasági takarmány-kamrákban, tejgazdaságokban, cséplésnél stb.

Teljes üzemberendezések malmok, gazdasági üzemek, körülmű-szerkezetek stb.) szakszerű szállítása. Felvilágosítások, költségtervezetek készíttel adnának.

Messzemenő jóállás! Kedvező fizetési feltételek.

BUDAPEST ÉJJELE

cz. szenczációs könyv
második kiadása most
jelent meg.

Írta:

Benedek László (Adrien).

Ára 3 korona.

Megrendelhető lapunk
kiadóhivatala után.

Hirdetés.

Keresztény házba egy szerény igényű leány kerestetik, ki kötőgép-munkát megtanulni és meghatározott időre ezen dolgozni vállalkozna. Jó bánásmód, ellátás és munka szerinti fizetés ígértetik. — Czím a kiadóhivatalban.

„JODELLA“

most a mindenhol ismert, orvos és közönség által kedvelt LAHUSEN-féle

Jod- és vas-csakamajolajnak

szahadalmilag védett neve. A legjobb és leghatásosabb csakamajolaj. Hatásában fölülmulhatlan daganatoknál, angol betegségeknek, bőrküttés, csusz, reuma, torok- és tüdőbetegségeknek, meghűlésnél, verszegény gyermekeknek stb.-nél. Véralkotó, nedvképző, étvágy-csináló hatású. Évi szükséglet folyton emelkedik. Télen és nyáron vehető, mert mindig frissen kapható. Ára 3 korona 50 fillér. Egyedüli gyáros: LAHUSEN gyógyszerész Brémában. Mivel utánzatok vannak, csak „Jodela“ név alatt veendő, mely minden dobozon kívül foglaltatik. — Kapható vidéken Gázdik János gyógyszerésztárában Körmöcsbányán és Toperczer Sándor gyógyszerésztárában Turócszentmártonban.

Jó minőségű cipők

nagy választékban
olcsó árakon csakis

KLEIN SZ. divatruházában

Turócszentmártonban kaphatók.

SPITZER MÓR

férfi-szabó

Turócszentmárton.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy londoni bevásárlási utamról hazaérkeztem.

Londonban alkalmam volt a legjobb divatokat tanulmányozni s

tavaszi szöveteket

dús választékban vásárolni.

Midőn a t. közönséget szöveteim megtekintésére meghívom, vagyok

teljes tisztelettel

Spitzer Mór, férfi-szabó

Turócszentmárton.

Az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak cemen- PORTLAND-CZEMENTET, mely a Magyar Mérnök és Építész Egyet gyára Gurahonczon szállít lassan vagy gyorsan kötő SZABADALMAZOTT HORNYOLT, által megszabott normátiákat 70—80%-kal GÉPEKET, melyekkel teücserep-szükségletét fakereskedők, vállalkozók, gazdálkodók hazilag állithatják elő. — A készítés pár nap alatt megntanulható, a gépek hozhatóak, a cserépek szabályosak, könnyűek, jól fednek és nagy szilárdságuk.

A Liniment. Capsici comp.,
a Richter-féle Horgony Pain-Expeller
pótléka.

Ezen elismert kitűnő és fájdalomcsillapító betörőszószal használt házi- és orvosi használatra, — a mely minden gyógyszerárban kapható, — mindig ügyesemmel legyünk a „Horgony“ védjegyre és a Richter cserégre.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGEDÜL ELISMERT KELLEMES IZÚ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.